

Suomen Pörssisäätiö
sari.lounasmeri@porssisaatio.fi

Valtiovarainministeriö
valtiovarainministerio@vm.fi
annukka.ronka@vm.fi

27.9.2018

Asia: Varautumisvelvollisuus-työryhmämuistio, VM115:00/2016

Pörssisäätiön lausunto valtiovarainministeriölle liittyen työryhmäraporttiin varautumisvelvollisuutta rahoitusalalla koskevan sääntelyn tarkistamiseksi

Pörssisäätiö kiittää lausuntopyynnöstä. Pörssisäätiö pyrkii edistämään arvopaperisäästämistä ja arvopaperimarkkinoita. Talouskasvu ja toimivat pääomamarkkinat liittyvät tiiviisti toisiinsa, ei ole kasvua ilman pääomamarkkinoita eikä pääomamarkkinoita ilman kasvua. Arvopaperimarkkinoita tarvitaan myös poikkeusaikoina.

Pörssisäätiön näkemys - yhteenveto

Pörssisäätiö pitää työryhmän tehtävää ja tavoitteita tärkeinä ja kannatettavina. Pörssisäätiö yhtyy työryhmän näkemykseen arvopaperimarkkinoiden keskeisestä roolista yhteiskunnassa. Pörssisäätiö on eniten huolissaan ehdotettujen muutosten taloudellisista vaikutuksista ja siten muutosten mahdollisista vaikutuksista markkinaosapuoliin, markkinoiden toimivuuteen ja Suomen houkuttelevuuteen markkinapaikkana sekä kustannusten heijastumisesta loppusijoittajille eli arvopaperisäästäjille. Pörssisäätiö ihmettelee sitä, ettei työryhmä hyödyntänyt markkinatoimijoiden pörssitoiminnan asiantuntemusta laajemmin työskentelynsä aikana. Pörssisäätiö esittää, että työryhmän aloittamaa valmistelutyötä olisi hyvä jatkaa ministeriössä ja vielä tarkentaa esityksen vaikutusarvioita ennen säädösten lopullista käsittelyä. Pörssisäätiö toivoo, että työryhmän työn seurauksena poikkeusoloihin varautuminen kotimaisilla rahoitusmarkkinoilla paranee.

Arvopaperimarkkinoilla keskeinen merkitys yhteiskunnalle

Pörssisäätiö yhtyy työryhmän näkemykseen siitä, että arvopapereilla on suuri merkitys julkisyhteisöjen ja yritysten varainhankinnassa. Arvopaperimarkkinoiden toimivuus on yhteiskunnalle monesta näkökulmasta tärkeää. Pörssisäätiö pitää tärkeänä tavoitetta taata yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen kannalta kriittisten rahoitusmarkkinapalveluiden jatkuvuus myös sellaisessa tilanteessa, jossa varautumisvelvollisten yritysten ulkomailla sijaitsevien tietojärjestelmien tai palvelutuotannon käytettävyys estyy.

Tietoliikenteen kannalta Suomi saattaa olla saari, rahoitusmarkkinoiden näkökulmasta normaaliolosuhteissa emme kuitenkaan toimi eristyksissä muista. Arvopaperimarkkinatoimijat ovat kansainvälisiä. Yhteisten EU-laajuuksien ratkaisuiden kehittäminen on tärkeää. Esimerkiksi suositus järjestelmien ja palvelinten sijaitsemisesta eri riskiprofiilin alueilla on järkevä ja tärkeä. Suomen näkökulmasta olisi toki lisäksi keskeistä, etteivät nämä eri sijainnit sijaitse saman tietoliikennekaapelin takana. Yleisperustelujen johdannossa todetaan riippuvuutemme Suomen rajat ylittävistä tietoliikenneyhteyksistä. Vaihtoehtoinen tapa puuttua tähän ongelmaan olisi tietoliikenneyhteyksien kehittäminen. Helsingin pörssissä listattujen yhtiöiden markkina-arvosta ulkomaiset sijoittajat omistavat noin puolet. Lisäksi moni muu osapuoli, kuten useat välittäjät, on ulkomainen. Tilanne jossa vain suomalaiset toimijat toimisivat eristyksissä ilman kansainvälisiä tietoliikenneyhteyksiä Suomessa arvopaperimarkkinoilla ei luonnollisesti vastaisi nykyistä normaalia arvopaperimarkkinoiden toimivuutta ja mm. arvonmuodostusta. Tämä ei tarkoita etteikö tilanteeseen voisi silti varautua. Rinnalla tulisi kuitenkin samalla kehittää muita vaihtoehtoja.

Arvopaperimarkkinoiden toiminnan kannalta pörssin rooli on keskeinen. Tämän takia on ymmärrettävää, että sääntely ulotetaan myös pörssin toimintaan. Pörssisäätiö on samaa mieltä siitä, että arvopapereiden säilyttämisen lisäksi myös muut arvopaperimarkkinoiden keskeiset osa-alueet kuten liikkeeseenlasku ja kaupankäynti täytyy pitää toimintakuntoisina. Kun huoltovarmuuden eri osa-alueita pohditaan, pitäisi mukana olla myös pörssitoiminnan asiantuntijoita. Työryhmämuistion kohdassa Osakekauppa on ansiokkaasti selvennetty osakemarkkinoiden toimintaa. Tarvitaan koko ketju: markkinapaikka, keskusvastapuoli, välittäjät ja arvopaperikeskus. Tämän takia on tärkeä miettiä etukäteen kokonaisuuden toimivuus. Pelkästään joidenkin osien säänteleminen ei riitä.

Työryhmä esittää perustettavaksi rahoitusmarkkinoiden häiriönhallinnan yhteistyöryhmän, joka suunnittelee ja sovittaa yhteen toimenpiteitä. Tämän yhteistyöryhmän rooli jää vielä epäselväksi. Yhteistyöryhmän tarpeellisuutta ja roolia olisi hyvä selvittää, kun sääntelyesitystä on ensin tarkennettu. Pörssisäätiö pitää koordinoitua lähestymistapaa ja luottamuksellisten tietojen jakamista lähtökohtaisesti tärkeänä mutta esitystä tältä osin vielä epäselvänä.

Varautumistoimenpiteiden vaikutus arvopaperimarkkinoihin ja arvopaperisäästäjiin

Varautumistoimenpiteitä suunniteltaessa ja säänneltäessä pitää huomioida toimenpiteiden vaikutus kotimaisten arvopaperimarkkinoiden toimivuuteen, kilpailukykyyn ja osapuoliin, erityisesti piensijoittajiin. Ei pidä tehdä muutoksia, jotka haittaavat kotimaisia toimijoita tai toimintaa Suomessa. Vastaavat kustannukset pitää kohdistaa sekä kotimaisiin toimijoihin että ulkomaisten toimijoiden täällä toimiviin sivuliikkeisiin.

Työryhmämuistio ja siihen liitetyt eriävät mielipiteet jättävät kysymyksiä siitä, mitä kustannuksia huoltovarmuusrahaston varoista voidaan rahoittaa liittyen vaadittujen varautumistoimenpiteiden toteuttamiseen. Pörssisäätiö pitää esitettyjä varautumistoimenpiteitä lähtökohtaisesti tärkeinä, mutta toivoo, että niiden vaikutusta markkinoiden kilpailukykyyn vielä arvioitaisiin tarkemmin. Nyt tehty vaikutusarvio keskittyi nähdäksemme lähinnä vain pankeille aiheutuviin kustannuksiin.

Esityksessä todetaan, että ehdotetuilla muutoksilla voi olla vaikutuksia kuluttaja-asiakkaiden rahoituspalveluiden hintaan. Pörssisäätiö pitää tätä epätoivottavana ja toivoo että varautumisen aiheuttamia kustannuksia sekä viitattuja mahdollisia vaikutuksia kilpailutilanteeseen selvitetään vielä lisää.

Pörssisäätiö antaa mielellään lisää tietoja lausunnostaan.

Sari Lounasmeri
toimitusjohtaja
Pörssisäätiö